

Bible

Charlie Brackett

BIBLE

a. Bible

1. Jedinečná kniha

- a. Bible je nejúžasnější knihou celé historie.
- b. Nesčítelné roky úsilí a péče vedly ke vzniku přesných opisů, uchování původního textu a kontrole opisů.
- c. Přeložena do mnoha jazyků zůstává bible každoročně nejprodávanější knihou.

2. Mnoho knih v jedné

- a. Bible je nazývána Knihou knih.
- b. Skládá se z mnoha knih – celkem 66.
 - 1) 39 knih ve Starém zákoně.
 - 2) 27 knih v Novém zákoně.

3. Dvě části nazývané zákony, testamenty nebo smlouvy

- a. Zpráva bible je z větší části předkládána v rámci těchto dvou smluv.
- b. Mluví se o nich v této knize i jinde jako o Staré a Nové smlouvě.
- c. Zásadní je, že stará smlouva byla nahrazena novou. Židům 8:7-13

4. Bible pokrývá tři období boží vlády

- a. Dobu patriarchů – od počátku stvoření až do předání Mojžíšova zákona na hoře Sinaj.
- b. Dobu Starého zákona – od předání Mojžíšova zákona až do smrti Krista na kříži.
- c. Dobu křesťanskou – od smrti Krista až do jeho návratu. O té se v Písmech hovoří jako o *posledních dnech*. Skutky 2:17; Židům 1:2

5. Téma bible

Biblický příběh celkově vzato vypovídá o Božím stvoření lidstva a jeho přebývání, aby lidé byli milováni Bohem a naopak milovali a oslavovali Boha. Člověk zhřešil a tak porušil svou lásku k Bohu. Ale Bůh, který je soucitný a odpouštějící, obětoval Svého jediného Syna jako zaplacení za hříchy člověka, takže každý, kdo činí pokání a je poslušen Bohu, může být skrze Krista zachráněn, smířen s Bohem a docílit obrazu a přítomnosti Boží na věčnosti. Bible mluví o vykoupení člověka od první do poslední stránky:

- a. Boží *záměr* vykoupit,
- b. Boží *naplánování* vykoupení
- c. Boží *sliby* Abrahamovi a jeho potomkům ohledně vykoupení
- d. *Prorokování* o něm během století prostřednictvím svatých proroků,
- e. *Závěrečná příprava* pro příchod vykoupení
- f. *Naplnění* v životě a smrti Ježíše
- g. *Neustávající* krása poskytování vykoupení po celé věky až do naší doby.

6. Spolehlivost biblického textu

- a. Mnoho lidí se dnes ptá, jestli je ve všech opisech a po takové době, která nás dělí od původních pisatelů, přesnost bible a zvláště Nového zákona zachována. Tato otázka je správná.
- b. Je logické, že stejný Bůh, který napsal bibli, ji také zachoval.
 - 1) Lze vůbec pochybovat, že ta inteligence, moudrost a moc, která bibli vytvořila, by byla schopna ji také uchránit před pozměněním nebo porušením a předat ji nedotčenou následujícím generacím?
 - 2) Bůh nejenže mohl, ale také chtěl uchovat své slovo nedotčené ze stejných důvodů, ze kterých chtěl s člověkem v první řadě komunikovat.
 - 3) Kdyby dovolil, aby jeho zpráva byla zničena nebo jakkoli pokroucena, zničilo by to Boží záměr se stvořením člověka a tak i vesmíru. Vezmeme-li v úvahu, co bible říká o Bohu, jaký je, jaká je jeho moc a moudrost, tato možnost je nemyslitelná.
- c. Boží výroky o jeho slově vyžadovaly, aby ho ochránil až do dneška.
 - 1) Bible tvrdí, že vytrvá navždy, z čehož vyplývá nutnost jejího zachování v původní podobě. Tvrzením, že jeho slovo bude trvat navěky, Bůh musel podniknout kroky nutné k ochraně bible před zničením. Marek 13:31; 1. Petr 1:23, 25
 - 2) Tvrzením, že jeho slovo je dokonalé, se Bůh zavázal, že ho uchrání před pokroucením. Přísloví 30:5; Jakub 1:25; 1. Petr 2:2; 5. Mojžíšova 4:2; 12:32; Zjevení 22:18, 19
 - 3) Tvrzením, že jeho slovo je ve všem dostačující, se Bůh zavázal ho zachovat, aby plnilo tuto práci, pro kterou, jak říkal, nic dalšího není třeba. 2. Timoteus 3:17; Juda 3
- d. Světské záznamy ukazují, že Bůh opravdu zachovává své slovo.
 - 1) Navzdory pokusům během historie odstranit bibli a její vliv, nadále ovlivňuje dnešní svět.
 - 2) Jelikož dnes nemáme k dispozici originální texty, jak spolehlivé jsou kopie, které máme?
 - a) Existuje obrovské množství důkazů, které podporují spolehlivost našich biblí, část z nich je uvedena níže pod nadpisem spolehlivost Starého a Nového zákona.
 - b) Existují tři základní principy používané na poli historiografie při zkoumání historické spolehlivosti starověkých dokumentů.
 - (1) Bibliografický test
 - (2) Vnitřní test
 - (3) Vnější test

- c) Bibliografický test sám ukazuje, že zpráva bible byla předána kopiemi rukopisů až do naší doby bez vážných změn.
- 3) Pro další starověké dokumenty existuje ve srovnání s biblí překvapivě málo důkazů pro autenticitu jejich dnešních opisů, a přesto je přijímáme i tak bez pochyb. Na základě současných důkazů není žádná další starověká literatura zdaleka tak věrohodná jako bible.

B. Starý zákon

1. Jazyk

- a. Starý zákon byl napsán ve dvou jazycích - hebrejštině a aramejštině, ani jeden z nich není dnes mrtvý.
 - 1) Izrael mluví hebrejsky.
 - 2) Aramejsky se mluví zčásti v Sýrii.
- b. Hebrejšтина
 - 1) rodina jazyků označovaná jako semitská
 - 2) velmi odlišná od češtiny
 - a) dvacet dva písmen hebrejské abecedy. Každá z dvaceti dvou slok Žalmu 19 začíná jiným hebrejským písmenem
 - b) písmena jsou všechna jiná, ale je těžké některé odlišit
 - c) žádné samohlásky (ty byly přidány později pro usnadnění)
 - d) písmena se píše odzadu, zprava do leva
 - 3) Většina Starého zákona je napsána v hebrejštině
- c. aramejšтина
 - 1) Část Starého zákona je napsána v aramejštině
 - a) Jeden verš v Jeremiáši (10:11)
 - b) Šest kapitol v Danielovi (2:4b – 7:28)
 - c) Několik kapitol v Ezdrášovi.
 - 2) Písmena se napohled neliší od hebrejských znaků

2. Kánon Starého zákona

- a. Definice *kánonu*.
 - 1) Z řeckého *kanon*, které znamená *měřicí tyč, libela* nebo *pravítko*.
 - 2) Také bylo používáno ve významu *seznam* nebo *rejstřík*, tím se odkazuje na seznam knih, které jsou uznávané jako Písmo.
 - 3) Kanonicita knihy není to stejné jako její autorita.
 - a) Knihy bible by neměli být považovány za *autoritativní* proto, že byly *zařazeny* do nějakého *seznamu* církevním koncilem.
 - b) Ve skutečnosti byly knihy zařazeny do kánonu, protože byly *autoritativní*.
 - c) Výroky v knihách bible byly *autoritativní* dlouho předtím, než ještě byly zapsány. Srovnejte 2. Mojžíšova 24:7 a 1. Korintským 14:37.

- d) Žádný koncil nikdy nevybral knihy, které mají být zahrnuty do kánonu, ale spíše pouze uznal za kanonické ty knihy, které se při obecném použití probily veškerou opozicí díky svojí váze a hodnotě.
- b. Hebrejská verze měla podle Josefuse dvacet dva knih ve třech skupinách.
- 1) Pět knih zákona – 1. – 5. Mojžíšova
 - 2) Třináct proroků
 - a) Ranější – Jozue, kniha Soudců (včetně Rút), knihy Samuelovi a Královské
 - b) Pozdnější – Jób, Izajáš, Jeremiáš (včetně Pláče), Ezechiel, Ester, Daniel, Ezdráš/Nehemjáš, Paralipomenon a Dvanáct
 - 3) Čtyři Spisy – Žalmy, Přísloví, Píseň Šalamounova, Kazatel
- c. Naše vydání mají přesně tentýž text jako původní židovský kánon, ale knihy se jinak dělí. Nyní rozdělujeme malé proroky do dvanácti knih a některé další knihy dělíme jinak.
- 1) Pět knih zákona – 1. – 5. Mojžíšova
 - 2) Dvanáct historických – Jozue až Ester
 - 3) Pět knih poezie – Žalmy až Píseň Šalamounova
 - 4) Pět velkých proroků – Izajáš až Daniel
 - 5) Dvanáct malých proroků – Ozeáš až Malachiáš
- d. Katolická bible přidává další knihy nazývané apokryfní z řec. *apokryphos* – schovaný nebo ukrytý. Toto označení se týká skutečnosti, že původ těchto knih je nejasný nebo neznámý.
- 1) Celkem jde o čtrnáct jednotlivých knih
 - a) a přidavků k běžným třiceti devíti knihám Starého zákona.
 1. *Ezdráš*
 2. *Ezdráš*
 - Tobijáš*
 - Judith*
 - Moudrost Šalamounova*
 - Sirach*
 - Baruch*
 - Zuzana*, přidáno jako 13. kapitola knihy Daniel
 - Bela a drak*, 14. kapitola Daniele
 - Přidavky k *Ester*
 - Píseň třech hebrejských dětí* po Danielovi 3:23
 - Modlitba Manasiáše*
 1. *Makabejským*
 2. *Makabejským*
 - 2) Většina byla napsána v řečtině, část v hebrejštině *Tobijáš*, *Judith*, *Sirach*, *Baruch* (část pravděpodobně v řečtině) a 1. *Makabejským*

- 3) Všechny byly napsány v letech 200 př. Kr. -100 po Kr., během tzv. „období ticha“ mezi knihou Malachijáš ve Starém zákoně a Matouš v Novém zákoně.
 - a) Nejstarší je Sirach (190 -170 př. Kr.)
 - b) Části 2. Ezdráše byly pravděpodobně napsány až v roce 100 po Kr.
- 4) Kristus a apoštolové je nikdy necitovali, ačkoli mnohokrát citovali a odkazovali na většinu z dvaadvaceti knih židovského kánonu.
- 5) Autoři apokryfů častokrát citovali ze starozákonních Písem, ale samozřejmě starozákonní pisatelé nikde nezmiňují apokryfy.
- 6) Ranní svěští spisovatelé neuznávali apokryfy jako inspirované.
 - a) Židovský historik Josefus (30 – 100 po Kr.) je výslovně vyloučil prohlášením, že je pouze dvacet dva inspirovaných knih Starého zákona. Nikdy apokryfy necitoval.
 - b) Alexandrijský židovský filozof Filo (20 př. Kr. – 40 po Kr.) často citoval ze Starého zákona a uznával jeho tři části, ale nikdy necitoval z apokryfů jako inspirovaných.
 - c) Mnoho raných církevních „otců“ – Origenes, Cyril Jeruzalémský, Atanásius hovořilo proti apokryfům.
 - d) Jeróm (340-420), učenec a překladatel Vulgáty odmítnul apokryfy coby součást kánonu. Vedl v této věci při s Augustinem po prvním odmítnutí přeložit je do latiny. Později jich několik spěšně přeložil. Až po jeho smrti byly přidány do jeho latinské Vulgáty.
- 7) Žádný kánon ani koncil v prvních čtyřech století neuznal apokryfy jako inspirované. Ve skutečnosti je odmítli židovští učenci na jejich koncilu v Jamnii (90 po Kr.).
- 8) Mnoho pozdějších učenců odmítlo jejich inspiraci.
 - a) Mnoho římsko-katolických učenců je v době reformace odmítalo.
 - b) Martin Luther a reformátoři obecně je odmítali.
- 9) Nakonec byly přijaty do kánonu Římsko-katolickou církví na Tridentském koncilu v r. 1546.
- e. Židovská Septuaginta potvrzuje náš starozákonní kánon.
 - 1) Septuaginta byla řeckým překladem hebrejských písem poprvé vytvořeným za vlády Ptolemáje Filadelfia Egyptského (285-246 př. Kr.).
 - a) Židé, kteří se usadili v různých částech světa, potřebovali překlad písem v řečtině, běžném „univerzálním“ jazyku té doby, jelikož mnoho Židů druhé, třetí a dalších generací neumělo hebrejsky.
 - b) *Septuaginta* znamená *sedmdesát* (obyčejně se pro ni používá symbol římských číslic LXX, ale nyní se tento název nahrazuje termíny *Starý zákon v řečtině* a *Alexandrijská verze*).
 - c) Tradice praví:
 - (1) Ptolemáj přispěl k rozvoji velké knihovny v Alexandrii, Egyptě se světovým kulturním významem.

- (2) Zájem o hebrejský zákon přiměl Ptolemáje, aby spolu s Eleazerem veleknězem v Jeruzalémě podnikly kroky ve věci překladu Písem.
 - (3) Bylo vybráno šest starších z každého izraelského kmene (celkem 72), aby vypracovali tento překlad.
 - (4) Pentateuch (pět knih Mojžíšova zákona) bylo přeloženo do řečtiny za 72 dnů, překladatelé pracovali nezávisle, a jejich překlady byly na závěr porovnány kvůli přesnosti.
- d) Později byl do řečtiny přeložen zbytek dvaceti dvou knih židovských Písem, z čehož vznikla verze Septuaginty, která se používala za dnů Ježíše a apoštolů (Z prologu knihy Sirach se běžně vykládá, že alexandrijští Židé měli řeckou verzi Zákona, Proroků a „zbytku knih“ již v roce 132 př. Kr., nebo zcela nepochybně před r. 100 př. Kr.)
 - e) Židé později přidali k Septuagintě apokryfní knihy (2. století), ale tento přídavek byl až po té, co Ježíš svým používáním dřívější verze potvrdil její úplnost).
- 2) Ježíš a apoštolové často citovali ze Septuaginty.
 - 3) Ježíš poukazoval na úplnost starozákonního kánonu ve své citaci jeho tří oddílů v Lukáši 24:44.
 - 4) Ježíš potvrdil úplnost židovského kánonu v Matouši 23:35.
 - a) Mluvil o krvi spravedlivého Ábela (1. Mojžíšova 4:8) až po krev Zachariáše (2. Paralipomenon 24:20-21).
 - b) První kniha židovského kánonu byla 1. Mojžíšova a poslední 2. Paralipomenon.
 - c) Ježíšův výrok je podobný, jako bychom řekli „od 1. Mojžíšovi (první kniha SZ) až po Malachiáše (poslední kniha SZ).“
 - d) Takto Ježíš uznal tehdejší židovský kánon (od první knihy do poslední) jako úplnou sbírku Písem.